

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1205

Vragen van het lid **Erkens** (VVD) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *overbodige functies, adviesorganen en doublures bij de Rijksoverheid in relatie tot voorgenomen besparingen op het overheidsapparaat* (ingezonden 20 december 2024).

Antwoord van Minister **Uitermark** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 4 februari 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1028.

Vraag 1

Deelt u de mening dat de Rijksoverheid significant is gegroeid de laatste jaren terwijl de slagvaardigheid niet evenredig is toegenomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

De Rijksoverheid is inderdaad significant gegroeid. De cijfers opgenomen in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk (JBR) laten dit zien. Deze groei is onder andere te verklaren door de extra taken die worden uitgevoerd. Dit gaat bijvoorbeeld over de afhandeling mijnbouwschade Groningen, de Hersteloperatie Toeslagen of de indiensttreding van het schoonmaakpersoneel. Maar ook in het dagelijkse werk bij de Rijksoverheid wordt een groeiende inzet gevraagd vanwege steeds meer en complexere regelgeving en toegenomen administratieve lasten. Dit laatste kan bijdragen aan het beeld dat de slagvaardigheid niet evenredig is toegenomen. In het Hoofdlijnenakkoord en in het regeerprogramma is aangegeven dat regels vereenvoudigd en verminderd moeten worden en dat de administratieve verplichtingen voor burgers, ondernemers en de uitvoeringsorganisaties moeten worden teruggebracht.

Uit de budgettaire bijlage bij het hoofdlijnenakkoord volgt dat de apparaats-uitgaven structureel met circa 1 mld. worden verminderd.

Vraag 2

Kunt u aangeven hoeveel jaar groei van de Rijksoverheid wordt teruggedraaid via de voorgenomen besparingen op het apparaat Rijksoverheid als de volledige bezuiniging vanuit het hoofdlijnenakkoord wordt gerealiseerd? Met welk jaartal kunt u de uitgaven aan het apparaat Rijksoverheid vergelijken als de besparingen volledig gerealiseerd worden?

Antwoord 2

Het betreft een budgettaire taakstelling op de apparaatsuitgaven, waarbij er breed naar dekking gezocht mag worden. Er zijn geen concrete streefcijfers over te besparen fte's afgesproken. De taakstelling is meerjarig ingeboekt op de centrale apparaatsartikelen van de departementen. De kwantitatieve doelstelling is daarmee concreet uitgedrukt in euro's en administratief in de begrotingen geëffectueerd. Uiteindelijk zal de taakstelling moeten leiden tot het substantieel terugdringen van het aantal ambtenaren en externe inhuur. De apparaatsbudgetten zijn jaren vooruit begroot, maar worden, tot in het uitvoeringsjaar, nog bijgesteld bij de diverse begrotingsmomenten, bijvoorbeeld door loon- en prijsbijstellingen en diverse in- en extensiveringen. Besluitvorming daarover vindt in het parlement plaats. Een vergelijking in de tijd is daardoor lastig te maken.

Vraag 3

Kunt u het totaal aantal medewerkers van het apparaat Rijksoverheid uitsplitsen naar een logische categorisatie waar in ieder geval een knip gemaakt wordt tussen beleidsambtenaren, uitvoering, coördinerende en managementfuncties, communicatiemedewerkers en voorlichters en juristen? Kunt u de groei per functiegroep per ministerie aangeven over de laatste tien, vijf en twee jaar?

Antwoord 3

In onderstaande tabellen wordt de informatie gegeven die in de personeelsadministratie van het Rijk beschikbaar is. Dit betreft de volgende tabellen:

- Tabel 1 De verdeling van de rijksambtenaren naar de werksoorten «Beleid», «Inspectie», «Ondersteuning» en «Uitvoering»
- Tabel 2 tot en met 5 Aantal ambtenaren in fte per ministerie per werksoort
- Tabel 6 Aantal fte dat behoort tot de functiefamilie «Lijnmanagement»
- Tabel 7 Aantal fte dat behoort tot de coördinerende functies
- Tabel 8 Aantal fte bij de directies Communicatie van alle ministeries

Er is geen werksoort of functiefamilie voor juristen. Deze medewerkers zijn binnen alle werksoorten en functiefamilies werkzaam.

Per tabel wordt een toelichting gegeven. Tenzij anders vermeld betreffen onderstaande overzichten de fte's van medewerkers met een vast of tijdelijk dienstverband die onder de CAO Rijk vallen per einde van elk jaar. Op het moment van schrijven zijn de cijfers over ultimo 2024 nog niet bekend.

De gevraagde jaren zijn in zwart weergegeven.

Tabel 1. Verdeling rijksambtenaren in fte naar werksoort

Jaar	Beleid	Inspectie	Onderst.	Uitvoering	Totaal
2012	11.772	6.217	7.215	83.898	109.102
2013	11.586	6.311	7.499	83.423	108.819
2014	11.579	6.555	7.766	83.586	109.486
2015	11.500	6.888	8.728	82.034	109.150
2016	11.544	6.910	9.490	81.635	109.579
2017	11.363	6.825	10.094	82.362	110.644
2018	11.715	7.163	11.009	83.645	113.532
2019	12.126	7.160	11.740	87.918	118.944
2020	13.418	7.561	12.340	92.090	125.409
2021	14.227	7.925	13.055	95.925	131.132
2022	15.812	8.537	14.638	99.388	138.375
2023	17.832	9.351	15.467	105.189	147.839

Bron: O&P Rijk | Beleidsinformatie

Bij het toedelen van de fte's aan een werksoort is de kerntaak van het rijks onderdeel waar de fte werkzaam is als uitgangspunt genomen. Hierdoor vallen dus alle medewerkers van één onderdeel onder dezelfde werksoort.

Tabel 2. Aantal rijksambtenaren in fte naar werksoort Beleid

Jaar	2013	2018	2021	2023
AZ	65	105	105	117
BZ	1.167	1.182	1.368	1.744
BZK	1.069	1.518	1.657	2.068
EZK	1.496	1.349	1.175	1.678
FIN	1.046	662	855	1.067
HCvS	1.470	1.331	1.468	1.645
IenW	1.551	1.355	2.038	2.536
JenV	1.364	1.578	1.561	1.865
LNV	–	–	645	994
OCW	773	835	947	1.271
SZW	649	739	887	1.088
VWS	936	1.061	1.522	1.759
TOTAAL	11.586	11.715	14.227	17.832

Bron: O&P Rijk | Beleidsinformatie

Tabel 3. Aantal rijksambtenaren in fte naar werksoort Inspectie

Jaar	2013	2018	2021	2023
AZ	8	17	20	23
BZ	–	30	31	–
EZK	2.791	3.074	687	857
FIN	–	–	–	25
IenW	1.120	1.225	1.429	1.631
JenV	174	281	147	174
LNV	–	–	2.703	3.205
OCW	551	549	568	727
SZW	1.098	1.249	1.511	1.765
VWS	568	738	828	945
TOTAAL	6.311	7.163	7.925	9.351

Bron: O&P Rijk | Beleidsinformatie

Tabel 4. Aantal rijksambtenaren in fte naar werksoort Ondersteuning

Jaar	2013	2018	2021	2023
AZ	155	99	127	145
BZ	568	807	936	933
BZK	3.543	6.483	7.772	9.017
EZK	661	541	581	739
FIN	600	759	851	833
IenW	522	450	108	96
JenV	567	366	433	1.056
OCW	265	220	216	282
SZW	319	1.026	1.697	2.023
VWS	299	258	336	342
TOTAAL	7.499	11.009	13.055	15.467

Bron: O&P Rijk | Beleidsinformatie

Tabel 5. Aantal rijksambtenaren in fte naar werksoort Uitvoering

Jaar	2013	2018	2021	2023
AZ	130	136	180	213
BZ	931	730	734	788
BZK	1.597	1.822	2.404	2.360
EZK	3.855	4.714	5.882	7.497
FIN	28.711	28.082	31.492	34.918
HCvS	168	171	208	225
IenW	8.979	9.228	10.506	11.180
JenV	34.432	33.310	38.227	40.714
OCW	2.248	2.866	3.242	3.822
SZW	120			
VWS	2.252	2.585	3.050	3.472
TOTAAL	83.423	83.645	95.925	105.189

Bron: O&P Rijk | Beleidsinformatie

Als gevolg van organisatieverschuivingen en herindelingen zijn de cijfers per ministerie niet goed vergelijkbaar over de gevraagde jaren.

Tabel 6. Aantal rijksambtenaren in fte naar FGR-functiefamilie Lijnmanagement

Jaar	2021	2023
AZ	36	32
BZ	590	627
BZK	827	920
EZK	514	659
FIN	1.949	2.212
HCvS	62	69
IenW	663	734
JenV	2.376	2.559
LNV	244	297
OCW	270	336
SZW	221	253
VWS	330	393
TOTAAL	8.082	9.091

De functiefamilie Lijnmanagement komt binnen alle werksoorten voor. Omdat bij de verschillende ministeries de functies in het Functiegebouw Rijk (FGR), in een verschillend tempo zijn ingevoerd, geven de cijfers over 2013 en 2018 geen betrouwbaar beeld.

Tabel 7. Aantal rijksambtenaren in fte naar FGR-functiegroepen «coördinerend»

Jaar	2021	2023
AZ	10	10
BZ	299	338
BZK	505	606
EZK	352	418
FIN	1.662	1.906
HCvS	18	23
IenW	761	834
JenV	534	602
LNV	225	304
OCW	195	218
SZW	173	209
VWS	327	371
TOTAAL	5.062	5.842

De functiegroepen met coördinerende functies komen binnen verschillende functiefamilies voor. Omdat bij de verschillende ministeries de functies in het Functiegebouw Rijk (FGR), in een verschillend tempo zijn ingevoerd, geven de cijfers over 2013 en 2018 geen betrouwbaar beeld.

Tabel 8. Aantal medewerkers bij directies communicatie in fte (per begin van elk jaar)

Jaar	2015	2019	2022	2024
AZ/RVD	57,7	57,7	52,1	53,6
BUZA	49,9	51,0	69,0	73,0
BZK	48,8	32,9	53,4	59,0
DEF	31	38,0	48,2	65,1
EZK	50	46,0	54,0	67,7
FIN	35	44,4	57,2	65,4
IenW	54,7	61,8	61,1	61,4
JenV	40,8	47,0	51,9	57,0
LNV		27,2	30,5	40,7
OCW	41	42,1	51,5	69,3
SZW	48,8	48,7	61,1	60,2
VWS	37,1	58,1	65,9	73,4
AZ/DPC	144,5	148,7	195,9	235,5
TOTAAL	639,3	703,6	851,7	981,2

Organisatieomvang ministeries incl. Defensie; exclusief Hoge Colleges van Staat (formele dienstverbanden, detacheringen en externe inhuur). Bron: AZ

Cijfers van 10 jaar geleden zijn niet beschikbaar, daarom van 9 jaar geleden opgenomen.

Het meest actueel beschikbare beeld van de ontwikkeling in het aantal fte's van de directies communicatie is via de volgende link te volgen. Tabel 8 is samengesteld op grond van deze data.¹

Vraag 4

Kunt u aangeven hoeveel interimmers momenteel worden ingezet bij de Rijksoverheid en welk percentage dit is ten opzichte van de totale personeelsomvang? Hoe beoordeelt u dat het rijksambtenarenbestand op dit moment tot wel vijftien ingevuld wordt door interimmers? Wat betekent dit voor de gemaakte kosten?

Antwoord 4

In 2023 bedroegen de uitgaven aan externe inhuur 15,4% van de totale personele uitgaven. Er worden geen gegevens bijgehouden van het geraamde aantal in te huren uren om het equivalent te kunnen berekenen van een fulltime-medewerker.

Externe inhuur bestaat uit de volgende hoofd- en subcategorieën:

- Beleid: interim-management, organisatie en formatieadvies, beleidsadvies, communicatieadvies
- Beleidsondersteunend personeel: juridisch advies, advisering opdrachtgevers automatisering, accountancy, financiële en administratieve organisatie
- Uitvoering

In het regeerprogramma is afgesproken het aantal ambtenaren en externe inhuur substantieel terug te dringen. De ministeries zijn druk bezig om op een verantwoorde en realiseerbare wijze aan dit voornemen uitvoering te geven. In het commissiedebat Functioneren Rijksdienst van 6 november 2024 heb ik in dit kader toegezegd om in het eerste kwartaal van 2025 een plan van aanpak terugdringen externe inhuur aan uw Kamer te sturen.

Vraag 5

Hoe staat het met de uitvoering van de motie-Erkens c.s. (Kamerstuk 36 600 VII, nr. 21), ingediend bij de begrotingsbehandeling van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, omtrent het invullen van de bezuinigingsopgave aan de hand van een heldere visie op hoe een kleinere overheid ook slagvaardiger kan zijn? Wanneer kan de Kamer de uitwerking hiervan verwachten?

Antwoord 5

Over de uitwerking van de verschillende over de rijksbrede taakstelling aangenomen moties, waaronder de motie Erkens c.s., informeer ik u via een separate Kamerbrief in het eerste kwartaal van 2025. In deze brief schets ik

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2024/04/02/overzicht-fte-directies-communicatie-rijksoverheid-2024>

het proces dat de verschillende departementen doorlopen in het kader van genoemde rijksbrede taakstelling en geef ik onder andere aan wat de (rijksbrede) uitgangspunten zijn. In de Kamerbrief schets ik ook de rol en invulling van de Ministeriële Commissie die al in het Regeerprogramma is aangekondigd. Via deze Ministeriële Commissie werk ik deze regeerperiode – samen met mijn collega's – aan een slagvaardigere en kleinere Rijksoverheid.

Vraag 6

Kunt u een overzicht verschaffen van alle bestaande adviesorganen, zoals adviesgroepen, adviescolleges, taskforces, commissies, werkgroepen en overlegstructuren, binnen de Rijksoverheid? Kunt u hierbij het aantal voltijdsequivalenten (vte) en bijbehorende budgetten per orgaan specificeren?

Antwoord 6

Voor het meest volledige overzicht van adviescolleges verwijs ik u naar de link <https://organisaties.overheid.nl/Adviescolleges/>. Ik heb geen overzicht van het aantal voltijdsequivalenten en budgetten per orgaan.

Vraag 7

Welke adviesorganen zijn de afgelopen tien jaar opgeheven of samengevoegd? Hoeveel adviesorganen zijn er opgericht de afgelopen tien jaar? Kunt u hierbij aangeven of dit tijdelijke, eenmalige of vaste adviesorganen zijn en in hoeverre zij hun termijn hebben overschreden?

Antwoord 7

Sinds 2010 wordt ieder jaar in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk (JBR) aan Uw Kamer over de adviescolleges gerapporteerd die onder de Kaderwet adviescolleges vallen, met informatie over hun instelling, omvang en voor zover van toepassing hun expiratedatum. Daaruit blijkt welke adviesorganen tijdelijk, eenmalig of vast zijn. Een actueel overzicht van deze en andere adviesorganen is online beschikbaar.² In deze database is ook informatie opgenomen over de toepasselijke wetgeving (wel of niet toepasselijkheid Kaderwet adviescolleges, Wet open overheid, Ambtenarenwet 2017 en de CAO), alsmede specifieke wettelijke grondslag van het desbetreffende adviesorgaan. Uit de grondslag blijkt ook of de adviesorganen voor onbepaalde of bepaalde tijd zijn ingesteld. In de regel worden bij ad hoc commissies (voor een specifiek advies) en bij tijdelijke adviesorganen de termijnen niet overschreden: bij de instelling wordt namelijk ook de datum van opheffing geregeld. Tijdelijke adviesorganen die voor een bepaalde duur zijn ingesteld, zoals, voorheen, de Sportraad en het Adviescollege toetsing regeldruk, kunnen na de opheffingstermijn wel een keer worden verlengd en daarna wederom (opnieuw) worden ingesteld of zelfs voor onbepaalde tijd worden ingesteld. In het laatste geval is instelling bij wet noodzakelijk.

Vraag 8

Hoe beoordeelt u de doelmatigheid van de huidige adviesorganen?

Antwoord 8

De laatste jaren is – net als bij de rijksdienst in het algemeen – bij het adviesstelsel als geheel een groei waar te nemen. Uit een enkele jaren geleden uitgevoerde evaluatie van de Kaderwet adviescolleges bleek dat het aantal adviescolleges, vooral eenmalige colleges, sinds 2018 sterk is toegenomen, ondanks de bedoeling van de Kaderwet om het adviesstelsel te versoberen.³

Bij eenmalige colleges zijn er minder waarborgen voor de onafhankelijkheid (ministeries hebben meer invloed op de samenstelling en de vraagstelling). Ook leidt het tot vertrek van expertise: door de snelle opkomst en verdwijning van eenmalige colleges, is er minder tijd en ruimte voor vaste colleges om expertise op te bouwen en te benutten. Verder hebben de ministeries in hun bestuurlijke en beleidsrol vooral informatie nodig uit de praktijk en de

² <https://organisaties.overheid.nl/Adviescolleges/>

³ Zie bijlage bij Kamerstuk 31 490, nr. 309, rapport «Evaluatie van de kaders voor zbo's agent-schappen, adviescolleges en planbureaus, Rapportage deelonderzoek B3, onderdeel van de brede evaluatie van kaders voor rijksorganisaties op afstand, blz. 38–39

uitvoering. Ik zie meer in de versterking van de rol van uitvoeringsorganisaties en inspecties bij het ontwikkelen van wetgeving en beleid, dan in de groei van externe adviesorganen.

Vraag 9

Welke stappen zet u om deze adviesorganen kritisch te evalueren en waar nodig af te bouwen wanneer zij hun doelen hebben bereikt?

Antwoord 9

Het is aan de afzonderlijke Ministers die de beheersverantwoordelijkheid hebben voor de desbetreffende adviesorganen, om het voortbestaan (periodiek) te beoordelen.

Vraag 10

In hoeverre wordt er binnen een ministerie, of tussen ministeries, advies ingewonnen over exact hetzelfde of grotendeels hetzelfde beleidsonderwerp? Kunt u een concreet voorbeeld geven van een dergelijke overlap?

Antwoord 10

Er zijn veel beleidsonderwerpen die meerdere ministeries raken. Het is ook goed dat beleidsonderwerpen vanuit verschillende ministeries – vanuit een verschillend perspectief – worden belicht. Hierdoor ontstaat er ruimte voor discussie en tegenspraak. In de praktijk is het uitgangspunt dat ministeries zoveel als mogelijk (grenzeloos) samenwerken inclusief kritische reflectie. Dit laat onverlet dat het duidelijk moet zijn welk ministerie of welke ministeries een bepaald beleidsdossier trekken en hierop primair aanspreekbaar is. Mijn beeld is dat dit altijd praktisch wordt opgelost door afspraken te maken over welk ministerie «trekker» is.

Een voorbeeld is bijvoorbeeld het dossier arbeidsmarktkrapte, waar alle ministeries eigenlijk in meer of mindere mate mee te maken hebben (hetzij van uit een brede verantwoordelijkheid voor de arbeidsmarkt, vanuit een stelselverantwoordelijkheid en/of vanuit de beleidsmatige verantwoordelijkheid voor een specifieke sector).

Vraag 11

Hoe wordt voorkomen dat advieswerk onnodig dubbel wordt uitgevoerd en welke controlemechanismen zijn hiervoor ingesteld?

Antwoord 11

Er is geen centraal zicht op of en zo ja in welke mate, advieswerk dubbel wordt uitgevoerd. Zoals aangegeven komt het voor dat bepaalde onderwerpen bij meerdere ministeries voor advies worden uitgezet. Zo voorzien alle ministeries hun bewindspersonen van advies voor de ministerraad, hetzelfde gebeurt voor de ambtelijke voorportalen. Ik zie dit echter niet als «onnodig», omdat ieder ministerie (en ieder bewindspersoon) het eigen perspectief en de eigen rol heeft. Bij twijfel over welk ministerie (primair) aan zet is op een beleidsdossier, wordt dit ambtelijk (of anders politiek) opgelost. Ik zou daar overigens geen nadere «controlemechanismen» voor willen instellen, omdat dit ook weer een extra (controle)laag creëert.

Vraag 12

Kunt u aangeven hoeveel ambtenaren binnen de Rijksoverheid zich bezighouden met de coördinatie van overleggen tussen departementen, werkgroepen en/of adviesorganen? Zo nee, zou u dit niet willen weten? Zo ja, kunt u dit uitsplitsen naar beleidsniveau en uitvoering?

Antwoord 12

Dit is niet mogelijk. De rijksbrede (P-Direkt) data geven wel deels inzicht in de geregistreerde functienaam (binnen het Functiegebouw Rijk) en het functieniveau (zie ook de beantwoording van vraag 3). De beschikbare data geven echter geen beeld van de feitelijke werkzaamheden die worden uitgevoerd en of er sprake is van «coördinatie van overleggen tussen departementen, werkgroepen en/of adviesorganen». Dit inzicht verkrijgen zou naar verwachting onevenredig veel inspanning vragen ten opzichte van het inzicht dat daarmee verkregen wordt (aantallen zeggen nog niets over nut en noodzaak van werkzaamheden).

Vraag 13

In hoeverre komt het voor dat verschillende ambtenaren binnen hetzelfde ministerie zich met overlappende of identieke taken bezighouden?

Antwoord 13

Daar heb ik geen informatie over.

Vraag 14

Worden er evaluaties uitgevoerd om dergelijke doublures bloot te leggen en zo ja, wat waren de resultaten?

Antwoord 14

Er worden geen evaluaties uitgevoerd die specifiek tot doel hebben om dit te onderzoeken. Er worden wel periodiek beleidsevaluaties en beleidsdoorlichtingen uitgevoerd. Zeker in beleidsdoorlichtingen wordt uitgebreid beschreven of het gevoerde beleid doeltreffend en doelmatig is. Daarbij merk ik op dat, zeker als taken meerdere belangen raken, het juist wenselijk kan zijn dat verschillende medewerkers – vanuit en met verschillende perspectieven – bij deze taken betrokken zijn.

Vraag 15

Hoeveel externe adviseurs en consultants worden er jaarlijks ingehuurd? Kunt u deze uitgaven uitsplitsen tussen eenmalig werk dat specifieke expertise vergt en werk dat ook uitgevoerd kan worden door het departement zelf?

Antwoord 15

Inhuur vindt vooral plaats bij (grote) uitvoeringsorganisaties die te maken hebben met piekbelasting en opdrachten met een tijdelijk en/of specialistisch karakter. In deze gevallen kan er vanuit doelmatigheidsoverwegingen gekozen worden voor het inhuren van externen. Daarnaast is externe inhuur een oplossing wanneer het op korte termijn niet lukt om het benodigde personeel in dienst te nemen. Departementen die kampen met personele tekorten of waarbij sprake is van beleidsintensivering kunnen op deze manier toch hun werkzaamheden uitvoeren. Externe inhuur vormt samen met de reguliere aanstellingen het totaal van de beschikbare personele capaciteit voor de taakuitoefening. Departementen leggen in hun jaarverslagen verantwoording af over de externe inhuur binnen hun departement. De gegevens over 2024 worden in mei 2025 gepubliceerd in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2024.

Vraag 16

Wat waren de totale kosten voor externe inhuur de afgelopen tien jaar? Kunt u dit uitsplitsen per ministerie?

Antwoord 16

Zie onderstaande tabel, deze gegevens zijn afkomstig uit de Jaarrapportages Bedrijfsvoering Rijk 2014 t/m 2023.

Jaar	AZ	BZ	BZK	DEF	EZK	FIN	IenW	LNV	OCW	SZW	J&V	VWS	totaal
2014	€ 2.310	€ 14.156	€ 130.218	€ 105.584	€ 88.496	€ 249.822	€ 242.113		€ 33.890	€ 6.389	€ 196.403	€ 36.662	€ 1.106.043
2015	€ 1.608	€ 11.045	€ 164.535	€ 106.691	€ 85.491	€ 206.782	€ 244.895		€ 32.005	€ 8.744	€ 218.091	€ 28.838	€ 1.108.726
2016	€ 1.967	€ 11.938	€ 173.527	€ 101.790	€ 87.900	€ 272.183	€ 251.641		€ 101.019	€ 8.604	€ 236.877	€ 39.241	€ 1.286.687
2017	€ 1.546	€ 22.701	€ 141.187	€ 96.864	€ 183.821	€ 195.820	€ 236.790		€ 94.321	€ 6.547	€ 261.219	€ 46.704	€ 1.287.520
2018	€ 2.000	€ 25.823	€ 152.242	€ 134.829	€ 202.883	€ 215.205	€ 211.212		€ 84.753	€ 11.520	€ 318.564	€ 45.361	€ 1.404.392
2019	€ 3.423	€ 33.103	€ 167.782	€ 221.080	€ 199.357	€ 291.589	€ 225.300	€ 37.646	€ 69.958	€ 11.441	€ 347.526	€ 56.287	€ 1.664.492
2020	€ 4.537	€ 34.668	€ 229.932	€ 250.650	€ 224.868	€ 354.191	€ 271.250	€ 31.136	€ 57.473	€ 13.015	€ 383.375	€ 89.264	€ 1.944.359
2021	€ 8.278	€ 44.503	€ 274.566	€ 229.799	€ 294.896	€ 468.286	€ 270.933	€ 31.084	€ 68.795	€ 22.146	€ 394.851	€ 178.324	€ 2.286.462
2022	€ 9.320	€ 49.837	€ 264.699	€ 221.155	€ 410.155	€ 647.494	€ 281.998	€ 39.764	€ 86.265	€ 32.401	€ 430.723	€ 204.541	€ 2.678.352
2023	€ 11.150	€ 57.142	€ 310.211	€ 367.266	€ 464.410	€ 799.019	€ 327.770	€ 55.036	€ 114.486	€ 40.520	€ 497.823	€ 214.878	€ 3.259.711

Bedragen keer duizend

Vraag 17

Hoe wordt voorkomen dat de groei in adviesorganen en externen leidt tot verlies van regie binnen het ambtenarenapparaat?

Antwoord 17

De inzet van «externe inhuur» en het instellen van adviesorganen is, rijksbreed beschouwd en in vergelijking met het werk dat gedaan wordt via de «vaste structuren» (medewerkers in dienst), een uitzondering. Mijns inziens is er dan ook geen sprake van verlies van regie.

Vraag 18

Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 18

Ja.